

Képzés tanároknak

Erasmus+

SUPREM

BEVEZETÉS

A SUPREM projekt fő célja, hogy a nemzetközi tapasztalatok felhasználásával komplex módon, a tanulók életmódbeli kompetenciáit támogatva segítséget nyújtson a 12-14 éves korosztálynak és az érintett szülőknek, valamint pedagógusoknak

Ennek keretében közel 18 hónapos közös munka eredményeként 4 db pedagógus továbbképzési anyag született, melyeket szívből ajánlunk iskolai, szabadidős és ifjúsági foglalkozásokra is.

A tanárok részére kifejlesztett kurzus egy komplex, módszertani gyűjteményt tartalmazó képzési terv, ami online és egyéni tanulásra egyaránt elérhető lesz támogató eszközként az iskolákban. A képzés tartalmazza az oktatási egységek útmutatóját és háttér-információit is, illetve módszertant is biztosít a sikeres megvalósítás érdekében.

A képzés kapcsolódni fog a diákoknak kifejlesztett kurzushoz, de más témákat is tartalmaz.

A képzés fő céljai:

- módszertan biztosítása a SUPREM hallgatói kurzussal való együttműködéshez
- támogatja a tanárokat abban, hogy a szülőket bevonják az iskolai tevékenységekbe, és együttműködjenek velük a segítségnyújtásban
- tanulók fejlesztése

A képzés négy modulból áll:

1. Életvezetési készségek és fejlesztési lehetőségeik az iskolai oktatásban
2. SUPREM diákoknak kifejlesztett tanfolyam módszertana
3. Szülői együttműködés fokozása
4. Hatékony módszerek a szülők bevonására az iskolai tevékenységekbe

A szerzők

www.suprem.eu

A SUPREM TANULÓI KURZUS MÓDSZERTANA

A tréning célja

A tréning célja módszertani támogatást nyújtani a pedagógusok számára a SUPREM projekt tanulói moduljainak pedagógiai értelmezéséhez és megvalósításához. Az online is elérhető kurzus önképzésre is alkalmas.

A tréning időszükséglete: 6 óra

A tréning rövid leírása

A tréning saját tanulási tapasztalatokon keresztül mutatja be a tanulói projektek keretében választott projektpedagógia sikeres alkalmazásához szükséges ismereteket, lehetséges tanulásszervezési módszereket, a pedagógiai döntésekhez szükséges gondolkodási és kommunikációs stratégia elemeit. A kurzus résztvevői fejleszthetik pedagógiai tudásukat, elemezhetik a saját pedagógiai gyakorlatukat, bővíthetik módszertani eszköztárukat.

Tanulási útmutató

Az egyéni tanulás program felépítése egy lehetséges tanulási folyamatot modellez. Az egyes tanulási egységek (témák) egymásra épülnek, így azok sorrendjét még gazdag előzetes ismeretek birtokában sem ajánlott felcserélni. Az egyén tanulása akkor lesz eredményes, ha meglévő ismereteire építve, esetleg aktuális problémáira reflektálva fog az egyes fejezetek feldolgozásához. Az egyes tanulási egységek felépítése azonos szerkezetű. Az elméleti anyag feldolgozását problémafelvető, értelmező kérdések, közbe ékelődő feladatok segítik. Az egyes résztémák feldolgozásához gyakorló feladatokat talál. A tanulási egységek anyagai szorosan összefüggenek, amennyiben szükséges, lapozza fel a kapcsolódó téma anyagát. Az önellenőrzés célja a megerősítés, illetve arra mutathat rá, hogy érddmes néha visszalépni az az előző témakörre. Amennyiben a nyitott végű kérdésekre teljeskörűen válaszolt, lépjen tovább! Ha szükségét érzi, lépjen vissza az előző anyagra!

SUPREM TANULÓI KURZUS MÓDSZERTAN

1. TEMATIKUS EGYSÉG: PROJEKTEK A PEDAGÓGIÁBAN- A PEDAGÓGIAI PROJEKT

2. TEMATIKUS EGYSÉG: PEDAGÓGUS SZEREPEK A FEJLESZTÉSBEN

3. TEMATIKUS EGYSÉG: MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Egység	Témák	Idő- szükséglet	Módszertan
1. tematikus egység	Projektek a pedagógiában- a pedagógiai projekt	3 óra	szövegfeldolgozás, gyakorlatok, reflexiók
2. tematikus egység	Pedagógus szerepek a fejlesztésben	3 óra	szövegfeldolgozás, gyakorlatok, reflexiók
3. tematikus egység	Módszertani segédlet	-	fogalomtár, ajánlások a nemzetközi szakirodalomból

A PROJEKT TANULÁSI EREDMÉNYEI

Ismeret	Képesség	Attitűd	Autonómia és felelősség
Ismeri a következőket: a pedagógiai projekt koncepciója és jellemzői, a pedagógiai kommunikáció tanórai és egyéb nevelési helyzetekkel kapcsolatos elméleti és gyakorlati kérdéseit.	Képes: több szerepet betölteni a tanulási folyamatban, kommunikáción keresztül hatékonyan kezelni a pedagógiai problémahelyzeteket.	Elkötelezett a modern tanulásszervezési eljárások iránt. nyitott a fejlődésre, felelős szerepválasztásáért és hiteles kommunikációjáért, független a módszertani megoldások megválasztásában.	Kritikusan szemléli a hagyományos pedagógiai szerepfelfogást.

1. TEMATIKAI EGYSÉG

PROJEKTEK A PEDAGÓGIÁBAN- A PEDAGÓGIAI PROJEKT

1. A projekt, mint fejlesztési keret

A projekt szót az élet több területén használjuk, az iskolában, az üzleti életben, a tudományos kutatásokban, a pályázatok kapcsán. A köznyelvben a projekt szó összetett, újszerű, komplex feladat elvégzését és a hozzátartozó tervet jelöli.

1.GYAKORLAT

Ön egy nagyobb szabású lakásfelújításra készül.
Fejezze be az alábbi mondatokat!

Pontosan ismernem kell ...
Határoznom kell ...
Meg kell szerveznem...
Nagyon lelkes, vagyok, mert...
Tájékozódnom kell...
Csak akkor sikerül, ha ...

Általános értelemben a projekten olyan komplex feladatot értünk, mely egyszeri, meg nem ismételhető, erőforrás-igényes, újdonságot hoz magával, nagy kockázatot hordoz, meghatározott idő- és költségkockázata van, és ezáltal nagyarányú szakismeret bevonását teszi szükségessé, hogy a legoptimálisabb formában valósulhasson meg.

Tekintse át a fenti válaszait, és azonosítsa a projekt jellemzőit!

.....
.....
.....

2.GYAKORLAT

Miért a projekt?

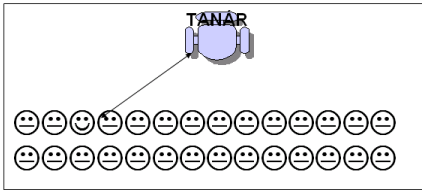
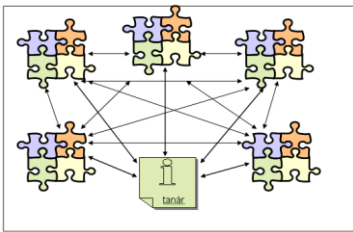
A projektpedagógia éppen olyan komplex keretet biztosít az egyes témák feldolgozására, amilyen komplex módon lehet és kell gondolkodni az életvezetés készségeiről. Ezért választotta a SUPREM a 10 kompetencia terület feldolgozásához ezt a keretet.

A projekt jellemzői:

- a projekt a problémát állítja a középpontba, a tanulást a probléma köré szervezi;
- a megközelítése komplex, több területet érint;
- holisztikus tudásépítésre törekszik, az egyes tudáselemeket több szempontból is összekapcsolja;
- a tanár és a tanulók közös tevékenysége révén valósul meg;
- végső megjelenési formája valamilyen közös termék, amelyben a részletek egésszé állnak össze, összekötve az elméletet és a gyakorlatot.

Tekintse át az alábbi táblázatot, és hasonlítsa össze a hagyományos tantermi oktatást a projekt által nyújtott tanulásszervezési keretekkel!

Összehasonlítási szempontok		
irányítás módja		
munkaforma		
interakciók száma, iránya		
tanári szerep		

2. A pedagógiai projekt

„A tanulás és a tanulássegítés nem más, mint „az egyén számára felfedezett vagy megnyitott valóság”, illetve „az egyén nyitottá tétele saját valósága iránt”.

(KLAFKI, W. 1996.)

Mi jellemzi a pedagógiai projektet?

Olvassa el az alábbi szöveget, majd egészítse ki a táblázatot a pedagógiai projekt jellemzőivel!

A projektoktatás kezdetei a 18. századra vezethetők vissza, eszméje eredetileg Itáliából származik. Kezdetben szoros kapcsolatban állt a mesterségek oktatásával. A neveléstörténet a módszer kidolgozójának John Dewey-t tekinti. Dewey felismeri, hogy az iskola és a családok közötti szakadék egyre mélyül, a szokások, minták hiányoznak a sikeres szocializációhoz. Alapelve, hogy az iskolában kell olyan szituációkat teremteni, ahol a gyerekek a saját tevékenységeik során tapasztalják meg a sikerességhez vezető értékeket, tudásokat és szerzik meg a szükséges készségeket.

A projektmódszer a tanulók érdeklődésére, a tanárok és a diákok közös tevékenységére építő módszer, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg.

A projektek olyan komplex feladatok, amelyeknek a középpontjában egy gyakorlati természetű probléma áll. A témát a tanulók széles körű, történeti, technikai, gazdasági összefüggésében dolgozzák fel, így hagyományos iskolai tantárgyi rendszer fellazítását igényli a módszer alkalmazása. A projektmódszer alkalmazásának lépései: a célok, a téma kiválasztása, megfogalmazása (egy eredeti és kreatív projekt kiválasztása, miközben sok ötletet megvitatnak és elvetnek) magában is kreatív feladat, a tervezés (feladatok, felelősök, helyszínek, munkaformák), kivitelezés (az eredményes megvalósítás érdekében a tanulók önálló kutatást is végezhetnek, de a pedagógust is kérhetik, hogy ismertesse meg őket a szükséges ismeretekkel), zárás, értékelés. A zárás és értékelés magában foglalja a projekt „termék” bemutatását egy színdarab, videofelvétel vagy kiállításon közszemlére bocsátott makett, modell, diagram stb. formájában, valamint a bemutatott produktumok értékelését. Az értékelés kritériumait előre közölni kell a tanulókkal.

A projektmódszernek megkülönböztető jegye az a nagyfokú szabadság, amelyet a tanuló számára biztosít a célok kiválasztásától, a tervezéstől a feladat végrehajtásának módozatain keresztül egészen az elkészült produktum és a tevékenység értékeléséig. A módszer lényegeként kell említenünk azt a sajátosságot is, hogy a tanulást, azaz az ismeretek, jártasságok, szokások stb. elsajátítását indirekt módon kívánja biztosítani. A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen konkrét cél, produktum. A tanulás ehhez képest mindig eszközi jellegű, mintegy mellékterméke a produktum eléréséhez irányuló tevékenységnek. A projektmódszer nagyfokú tanulói önállóságot tesz lehetővé, módot ad az ismeretek integrálására, az iskolán kívüli világ megismerésére, kapcsolatok kialakítására, a demokratikus közélethez szükséges készségek elsajátítására

Differenciálás és projektoktatás

Szinte nem létezik olyan projekttema, amely ne lenne kapcsolatba hozható a tantárgyakkal, meghatározott és rejtett tantervi fejlesztési területekkel. Természetesen ez az egész tanév vagy netán több tanév tantárgyi követelményeit, ismeretanyagát, készségeit érintheti. Ami törvényszerűen felbomlik, az a tankönyv és az előre megírt tanmenet szerinti haladás.

Tevékenység	Módszer, munkaforma	Fejlesztési lehetőség

A pedagógiai projektek előnyei

A következő részben megismerkedhet a pedagógiai projektek alkalmazásának előnyeivel. Ha vett már rész ilyenben, gondolja végig ebből a szempontból! Ha nem, gondolja át saját tanítási gyakorlatát, annak kereteit, lehetőségeit!

A pedagógiai projektek megvalósítása számos olyan hozadékkal jár, amelyek a hagyományos módszerekkel nem, vagy nem ilyen sokrétűen szerezhetők meg.

- + A tanuló számára érdekes, valós problémára épül.
- + A problémát több oldalról járja körül.
- + Valós munkaszituációt modellez.
- + Közvetlen tanulói motivációra építve hatékonyabb a beépülés.
- + Lényegesen nagyobb az érzelmi azonosulás esélye, a bevonódás.
- + Az aktivitásra épít, a tanulót befogadóból átminősíti alkotótárrsá.
- + A projektfolyamat lépései közös és egyéni döntéseket igényelnek.
- + Könnyebben igazítható a tanulók életkori sajátosságaihoz.
- + A különböző tanulási stílusú, tudású, készségű diákok is találnak nekik megfelelő feladatot, így eleve differenciál.
- + Hangsúlyossá válnak olyan a modern munkaerőpiac által elvárt készségek, mint EQ, empátia, csapatmunka, kommunikáció, szociális kapcsolatok.
- + Az elmélet és gyakorlat összekapcsolása minden tevékenységelemben jelen van.
- + Egyidejűleg több pedagógiai cél érvényesítésére alkalmas.
- + Kiszélesíti a tanulás színtereit, munkaformáit.

Az alábbi táblázatban a Bloom-taxonómiai rendszer magasabb rendű kognitív műveleteit (analízis, szintézis, értékelés) láthatja felvethető problémákkal és lehetséges feladatokkal. Tanulmányozza a táblázatot, majd végezze el a hozzá kapcsolódó feladatot!

Magasabb rendű kognitív műveletek

Elemzés (analízis): képes az adott tartalmat összetevői elemire, részekre bontani.

Mik a részei vagy tulajdonságai...?
Hogyan csoportosítanád...?
Miben hasonlít, miben különbözik...?
Mik az okai, indítékai...?
Mivel tudnád bizonyítani...?

Oszd fel...
Vázold fel...
Illusztráld...
Bontsd elemeire...
Vizsgáld meg...
Hasonlítsd össze...
Következtess ki...
Folytasd...

Egybefoglalás (szintézis): amikor képes az elemekkel, részekkel dolgozni és összerakni ezeket egy egésszé, képes egy új modellt vagy struktúrát létrehozni.

Mire következtetsz...?
Milyen gondolatokat fűznél...?
Hogyan terveznél, készítenél egy új...?
Mi történne, ha-vel kombinálnánk?
Mi lenne, ha...?
Milyen megoldást javasolsz...?

Csoportosítsd ...
Kapcsold össze...
Tervezd meg...
Alkosd meg...
Javasolj megoldást...
Készítsd el a megoldási tervét...
Alkoss folyamatábrát...

Értékelés: képes mennyiségi és minőségi ítéleteket alkotni arról, hogy anyagok és módszerek mennyiben tesznek eleget a kritériumoknak – kritikai gondolkodás.

Egyetértesz-e...?
Mit gondolsz...?
Mi a legfontosabb...?
Hogyan rangsorolnád...?
Hogyan döntenél...?
Milyen feltételeket szabnál...?

Döntsd el...
Ítéld meg...
Értékelj...
Becsüld fel...
Bizonyítsd be...
Rangsorold...

Saját tantárgyában, vagy érdeklődési területén gondoljon ki egy projekt témát! Rendeljen hozzá legalább 3 résztémát, amit feldolgozna, majd válasszon hozzá a fenti táblázat segítségével néhány kérdést, feladatot, amelyet fontosnak gondol!

3.GYAKORLAT

Gondolja végig, hogy a kognitív terület mellett milyen egyéb területeken (érzelmi, mozgás-cselekvés, attitűd, stb.) lehet hozadéka a projektjének?

A projekt témája		
1. résztéma	2. résztéma	3. résztéma
Kérdések, feladatok	Kérdések, feladatok	Kérdések, feladatok

3. Módszertani ajánlás a tanulói projektek megvalósításához

A fogalomtár segítségével ismerkedjen meg az alábbi pedagógiai módszerekkel, majd keressen példát a módszerek alkalmazására a SUPREM tanulói projektekből! Készítsen ajánlást a módszerek alkalmazási lehetőségeire pedagógus társainak! Hol tudná használni a saját gyakorlatában?

4.GYAKORLAT

Tegyen javaslatot kollégái számára a módszerek alkalmazási lehetőségeire. Hol tudnád használni a saját tanítási gyakorlatodban?

Módszerek	Példák (tanulói projektek)	Ajánlás
a tanulók egyéni életkompetencia szintjének értékelése		
tevékenységközpontú pedagógiák		
kollaboratív tanulás		
kooperatív tanulás		Olyan feladatok esetén, amelyek jól feloszthatók részekre, és az egész mindig több, mint a részek összessége.
differenciálás		

játékosítás		
mobil és virtuális technológiák		
drámapedagógia		Olyan szituációk feldolgozásához, amelyek jelentősen megmozgatnak érzelmeket, belső erőket.

Az alábbi kérdések segítségével ellenőrizze a tudását!

1. Melyek a hétköznapi értelemben használt projekt, és a pedagógiai projekt különbségei?
2. Ki volt a projektpedagógia megalkotója?
3. Melyek egy pedagógiai projekt legfontosabb jellemzői?
4. Milyen hozadéka lehet egy sikeres projektnek?
5. Milyen módszereket ajánlana szívesen pedagógus társainak? Miért?

2. TEMATIKUS EGYSÉG

PEDAGÓGUS SZEREPEK A FEJLESZTÉSBEN

1. Korszerű tanári szerepfelfogás

5. GYAKORLAT

„A 21. századi tanár nem az informatika szakértője – hanem a gondolkodásmód-váltásé”

Vitaindítónak és gondolkodás-ébresztőnek szánt cikkünk szerzője, Reid Wilson szerint ezen vonásokkal jellemezhető a modern tanár. ¹

1. Mer sebezhető lenni.
2. Nem tanárnak látja saját magát, hanem tanuló társnak
3. Elfogadja, hogy nem sikerülhet minden
4. Nem várja meg, hogy szakértő legyen mielőtt egy adott eszközt kipróbál
5. Belép a diákok világába, még ha az idegen terület is számára
6. A gyengeségei felé halad és nem azok elől menekül
7. Megbarátkozik azzal a tudattal, hogy nem tudja mi fog történni
8. Az életébe belefér a hibázás lehetősége is

¹ Eredeti cikk forrása: <http://www.educatorstechnology.com/2014/12/attributes-of-modern-educators.html>

9. Mer nagyot álmodni és feltenni a kérdést „miért is ne?”
10. Megengedi a diákoknak, hogy egymást tanítsák
11. Ki mer lépni a komfortzónájából
12. A változást választja
13. Nyugodtan segítséget kér a kollégáitól
14. Alkalmazkodó és kitartó
15. Kérdéseket tesz fel
16. Hisz abban, hogy megfelelő hozzáállással és erőfeszítéssel bármi megtanulható

Tanárként gyakran kell reflektálni a saját tanítási gyakorlatunkra, értékelni és megújítani a módszereinket, hogy az aktuális kulturális, technológiai és pedagógiai elvárásoknak megfeleljenek. Manapság a digitális világ áll az elvárások élén, ami egy újfajta hozzáállást kíván, hogy a technológia ne saját magáért legyen jelen a tanórán, hanem egy eszközként szolgáljon a tanulási cél elérése érdekében.

Ismerjük a közhelyet, hogy a technológia végtelen számú tanulási lehetőséget teremtett, de csak akkor tudjuk igazán, sikerrel bevonni a pedagógiai folyamatba, ha a hozzáállásunkat is megváltoztatjuk: egy olyan gondolkodásmód szükséges, mely éppannyira alkalmazkodik a tanulás és tanítás folyamata mögött rejlő hagyományos elvekhez, mint amennyire meg is kérdőjelezi azokat. A tanítás egy dinamikus folyamat, mely állandóan fejlődik és terjeszkedik; éppen ezért a tanárok és az oktatók maguk is állandóan tanulnak.

Ez egy élethosszig tartó tanulással egybekötött utazás: olyan szemléletmód kialakításával jár, melynek köszönhetően a gyorsan fejlődő oktatási környezethez alkalmazkodni tudunk.

Ön hogyan látja?

Az életvezetési kompetenciák fejlesztése szempontjából hogyan tekint *saját pedagógus személyiségére*? Elfogadja ezeket az állításokat? Vitatja?

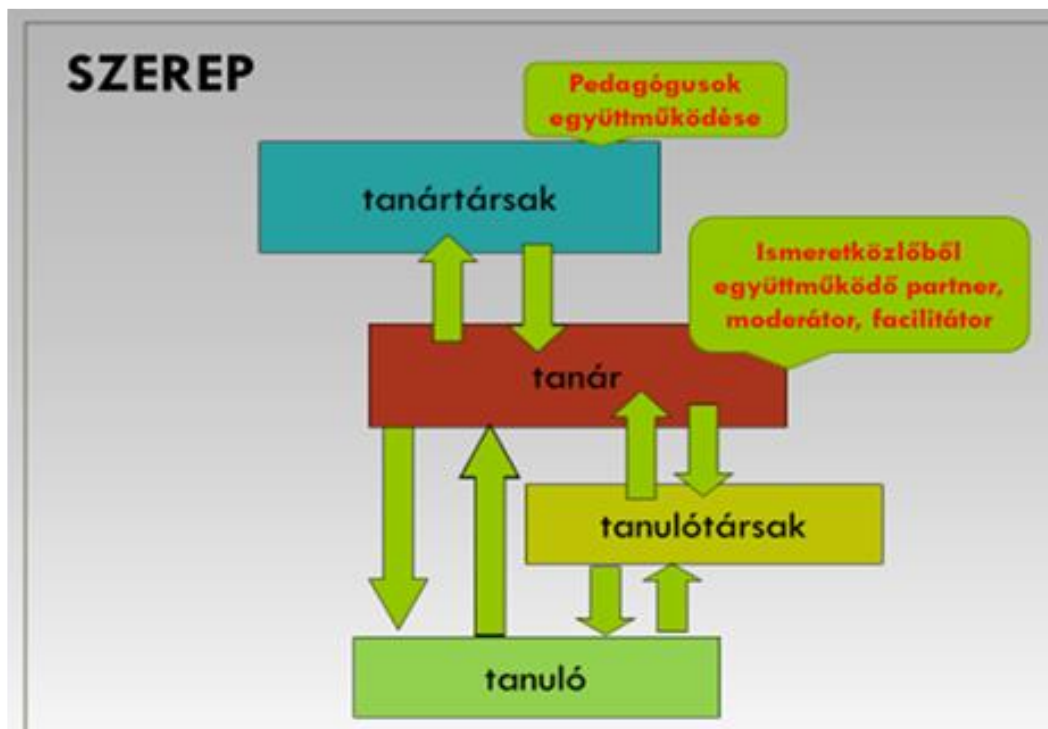
elfogadom	vitatom

Szereplehetőségek az életvezetési készségek fejlesztése során

Egy sikeres pedagógiai projekt megtervezése és levezetése a pedagógus részéről a hagyományostól eltérő szerepfelfogást és cselekvéseket igényel. Az életvezetési kompetenciákat feldolgozó projektek esetében ez kiemelten is igaz, hisz nem hagyományos tantervi anyagot dolgozunk fel, hanem a saját életünk kerül a középpontba.

A közös alkotás, gondolkodás, döntési és véleményalkotási folyamat más szituációba, interakcióba helyez minden szereplőt. A más-más szerepek vállalásában jelentős szerepet játszik a pedagógus önismerete.

A facilitálás (folyamatsegítés) kifejezés azt a tevékenységet fedi, amelynek során egy csoportot átsegítenek egy folyamaton, problémán vagy változáson úgy, hogy a csoport minden tagját bátorítják az aktív részvételre. A facilitátor egy olyan személy, aki tartalmi kérdésekbe nem szól bele, csupán a döntéshozatali, illetve kreatív (alkotó) folyamatokat segíti elő, ő vezeti a megbeszélést.

A facilitátor felismeri az erősséget és képességeket a csoport egyéneiben, és segíti őket, hogy nyugodtan megosszák reményeiket, aggodalmaikat, és ötleteiket a csoporttal. Támogatja a csoportot, önbizalmat ad hozzá, hogy elmondják és kipróbálják új ötleteiket, értékeli a sokféleséget, és érzékeny a különböző szükségletekre és egyéni érdeklődésre.

A moderátor egyéni tudást hoz felszínre azzal, hogy kérdéseket tesz fel akár egyetlen személynek, akár egy csoport tagjainak. A moderátor lényegében egy adott témára koncentráló, strukturált beszélgetést generál egy csoporton belül. A tudásmegosztás a kérdések megválaszolása révén jön létre. A moderált beszélgetés általában (de nem mindig) közönség előtt zajlik, ezért az is fontos, hogy a moderátor ismerje a közönség tudásszintjét és igényeit ahhoz, hogy releváns kérdéseket tegyen

fel. Néhány kérdés vagy hozzászólás a közönségtől is érkezhet. A moderátornak nem feltétlenül kell szakértőnek lennie az adott területen, de kellően fel kell készülnie a témából ahhoz, hogy helyénvaló kérdésekkel vezesse a beszélgetést. A moderátornak nagy befolyása van arra, hogy milyen irányba tereli a beszélgetést, kit kér fel hozzászólásra és mennyi teret enged a különböző véleményeknek. A moderátor a téma szempontjából semleges marad, kontrollálja az érzelmeket és biztosítja azt, hogy mindenki szóhoz jusson és megjelenhessen.

A tréning olyan komplex képzési eljárás (módszer-együttes), amelynek keretében célorientált (igény szerinti) tartalmú, továbbá bizonyos kompetenciák megszerzésére irányuló felkészítés történik. A feldolgozott ismereteket a résztvevők mindennapi környezetét modellező gyakorlatokban alkalmazzák és a visszacsatolás során tevékenységük, személyiségük alakulásáról, fejlődéséről szereznek visszajelzést, tapasztalatokat. A tréning módszer a "klasszikus" oktatási-képzési eljárások elemeit szintetizálja, célnak megfelelően illeszti be a folyamatba. Elsődlegesen a résztvevők aktivitására építő eljárásokat alkalmaz, mint a megbeszélés, vita, műhelymunka. A résztvevők a megszerzett tudásukat a saját tevékenységükre jellemző helyzetekben alkalmazzák. A tréning személyiséget feltáró, fejlesztő - a fejlődést folyamatosan bemutató - tényezőjét a feladatok (gyakorlatok) értékelése, elemzése alapozza meg. A képzés során szerzett készségek, jártasságok, képességek egy fejlődési folyamat eredményei, amelyek az önálló felelősséggel végzett alkalmazásban mutatkoznak meg. **A tréner** feladata a csoport koordinálása, a sikeres tanulás feltételeinek, biztosítása, az érdeklődés felkeltése, bizalom kialakítása, a nyílt, őszinte és jó hangulatú csoportlétkör megteremtése és fenntartása.

6. GYAKORLAT

Az egyes szerepeknek megfelelő cselekvéseket rendezze a táblázatban, majd fogalmazza meg a hagyományos tanári szerep és az új szerepek közti hasonlóságokat és eltéréseket!

ismereteket közöl	ellenállást kezel	energiaszintet tesz hatékonyá
ösztönzi az egymástól tanulást	releváns kérdéseket tesz fel	munkát irányít
adott témára koncentrálni	teljesítményt minősít	elvárásokat fogalmaz meg
tartja a fókusz	kezeleményeket	célokat tűz ki
kimozdítja a megrekedt helyzeteket	befolyásával kontrollálja a helyzetet	érti és érzi a kommunikációs csatornákat
véleményeknek teret ad	nézőpontokat ütköztet	pártatlan marad
rendet tart	számon kér	önbizalmat ad
interakciókat/együttműködést generál	egyéni tudást felszínre hoz	akarataát a csoport szolgálatába állítja

tanár	facilitátor	moderátor

2. A reflektív pedagógus

A projektpedagógia sikeres alkalmazásának kulcsa a pedagógus folyamatos fejlődése. Ebben a fejezetben a reflektivitást, mint a pedagógiai tudatosság fontos eszközét fogja tanulmányozni.

Tanulmányozza az alábbi szövegrészletet!

Alkosson véleményt a saját reflektív gyakorlatáról!

„A pedagógus személyiség, a gyakorlati képességek és az elméleti tudás fejlődése egy olyan, az egyénben végbe menő folyamatos konstrukció eredménye, melynek az egyik leghatékonyabb eszköze a reflektív gondolkodás.

A továbbiakban a reflektív tanításon olyan, a pedagógiai tevékenységet folyamatosan és tudatosan elemző gondolkodást és gyakorlatot értünk, mely biztosítja az oktató-nevelő tevékenység folyamatos önellenőrzését és ezen alapuló fejlesztését.

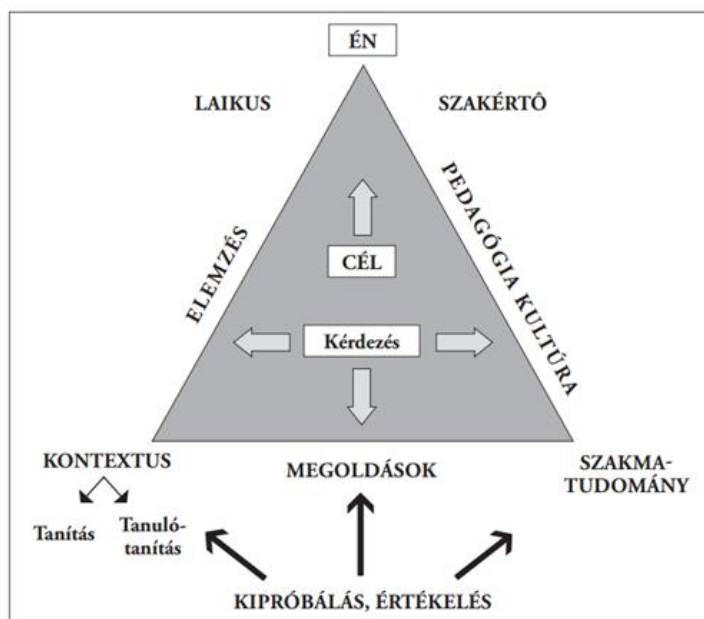
A reflektivitásnak alapvetően **két irányát** különböztethetjük meg: a tanárnak a tanulók, a tanulócsoport történéseire, illetve a saját személyére, nézeteire és tevékenységére irányuló elemzéseket. A pedagógiai tevékenység és gondolkodás során számtalan helyzetben alkalmazzák a pedagógusok:

- A reflexió eszközével élnek a tanárok, amikor saját maguk között megbeszélve, kollegiális keretek között el tudják dönteni, hogy a problémás eseteknek milyen megoldása a legcélravezetőbb.
- A reflektálás során a tanárok tudatosan választanak különböző tanítási elméletek között, olyan módszereket alkalmaznak, melyek tapasztalati úton eredményesnek bizonyultak.
- A reflektív gondolkodás segítségével új szituáció megélési és -megoldási technikákat fejleszthetnek ki, így a tanítást, mint egészet, és annak komplex környezetét új megvilágításba helyezhetik, hatékonyabban irányíthatják.

- A reflektáló az önelemző gyakorlat során a tapasztalatokat tudatosan analizálja, esetenként újjászervezi jelentésüket. Egy szituáció megértése gyakran– „olyan, mint...” vagy éppen ellenkezőleg: „nem olyan, mint...” típusú folyamatban zajlik, amelyben az egyén újraértelmezi, újjáépíti meglévő tapasztalatait, annak érdekében, hogy az az adott szituáció megoldásában segítségére legyen.

Külön figyelmet érdemel a reflexió kontextusa, vagyis az, hogy a mérlegelésben milyen viszonyítási pontok jelennek meg. A reflexió támogatása, segítése egyben azt is jelenti, hogy a tanár a saját „belső hangján” kívül mások „hangját” is meghallja az értékelés-elemzés során, de ehhez szükséges elfogadó légkörű beszélgetési helyzetek megteremtése.”²

A reflektivitás stratégiai modellje

² Szivák Judit: A reflektív gondolkodás fejlesztése, Gondolat Kiadó, Budapest 2003.

(http://tehetseg.hu/sites/default/files/04_kotet_net.pdf)

A reflektivitás stratégiai modellje forrása Szivák Judit: Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok, ELTE 2014.

Ön pedagógus társaival egy projektet valósított meg az osztályában. A saját munkájáról szeretne információkat gyűjteni, hogy elemezhesse, értékelhesse azt.

7.GYAKORLAT

Fogalmazzon meg 3-5 kérdést, amelyet egy kérdőívben feltenne a diákjainak, és a kollégáinak!

Diákok kérdőíve	Pedagógusok kérdőíve

Az alábbi kérdések segítségével ellenőrizze a tudását!

1. Mit értünk reflektív tanítás alatt?
2. Mire irányulhat a reflexió?
3. Mi a reflexió célja?
4. Ki/mi segítheti a reflektálást?
5. Említsen néhány reflektálási módot a mindennapi gyakorlatból!

3. A professzionális pedagógiai kommunikáció

A professzionális kommunikáció eredményesebbé teszi a pedagógiai beavatkozásokat, a tanulási folyamatok szervezését, a diákokkal való megfelelő kapcsolat kialakítását.

A kommunikáció minden emberi kapcsolat, interakció alapja, így a pedagógiai eszköztár egyik legfontosabb eleme is. A professzionális tanári kommunikáció különösen fontos olyan helyzetek, témák kapcsán, amelyek a SUPREM projekt tanulói moduljaiban feldolgozásra kerülnek, hisz a személyiség mélyebb rétegeit is érintik. A professzió (szakértelem) legfontosabb készségei: az empátia, az elfogadás és a hitelesség.

Az alábbi szövegrészlet segítségével tekintse át a professzionális tanári kommunikáció alapkészségeit!

„Az empátiás viselkedés lényege a másik ember érzéseinek a megértése és a lehető legpontosabb visszajelzése. Így az empátia egyik jellemzője a beleélés, míg a másik a visszajelzés (verbalizáció). Ez utóbbi azt jelenti, hogy nemcsak passzívan figyelünk a másikra, meghallgatjuk, hanem megértjük azt, hogy hogyan érez, hogyan gondolkodik, és az érzéseinek, gondolatainak mi a jelentése saját maga számára. E megértés során a (verbális és nem verbális) információkat rendezzük, strukturáljuk, „feldolgozzuk”, illetve jelezzük vissza

A feltétel nélküli elfogadás a maga teljességében csak nagyon ritkán érvényesül. El kell fogadnunk, hogy a mások felé történő pozitív odafordulásnak vannak természetes határai: létezhetnek olyan emberek, akikkel nem tudunk együttérzőek lenni, akiknek a gondolatait nagyon nehezen tudjuk negatív megítélés, értékelés nélkül fogadni. Ezeket a határokat saját elfogadási képességünk korlátai jelentik. A pedagógiai munka szempontjából hangsúlyoznunk kell, hogy a pozitív érzelmi odafordulás kifejezése többnyire a kommunikáció nem verbális csatornáin történik. A tekintetváltás, hangszín, hanghordozás, gesztusok, testhelyzet mind-mind jelentősek az elfogadás kifejezésében.

Barrett megfogalmazása szerint a hitelesség a tapasztalat, a tudatosság és az ezek közlése közötti harmonikus viszony, a kommunikációs viselkedés egyik aspektusa. A pedagógusokra gyakran – éppen az említett tudatosság hiánya miatt – jellemző az inkongruens, sablonszerű, személyidegen viselkedés. A

tudatosság fejlesztése növeli a hiteles viselkedést, azt, hogy a személy nem viselkedik elhárító-védekező módon, hanem szabadon dönt, mit közöljön és mit nem, nincsenek előre megtervezett lépései. A kongruencia a tanár személyiségét mélyen érintő követelményeket fogalmaz meg, mert azt az önazonosságot jelenti, amelyben az önellfogadás, a saját értékességben és a saját tapasztalatokban való bizonyosság fejeződik ki.”³

³ http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/kezek/04_jasz/521a_professzionlis_kommunikci_jellemzi.html

8.GYAKORLAT

Gondoljon az Ön által megoldott kommunikációs helyzetekre, majd válasszon ki egyet, amelyet sikeresen oldott meg! Reflektáljon rá a professzionális tanári kommunikáció szempontjából!

A szituáció rövid leírása	Reflexió (Miért volt sikeres az általam választott megoldás? Miben voltam erős? Hogyan mértem fel a helyzetet? Milyen döntést hoztam? stb.)

A tranzakcióanalízis, mint pedagógiai eszköz

A tranzakció analízis (TA) Eric Berne⁴ amerikai pszichiáter nevéhez fűződik. Emberi játszmák című könyvét a szakmának szánta, mégis a laikus közönség körében is nagy sikert aratott. A könyv Berne elmélete alapján a társas érintkezést vizsgálja, elemzi, így a tudatos kommunikáció szempontjából a pedagógusok figyelmére is érdemes. A pszichológiai kontextust mélyebben nem vizsgáljuk, csupán annak kommunikációs vetületét.

Berne elmélete a tranzakciókat a társas érintkezés alapvető egységének tekinti, amelyek által létrejön a kommunikáció két ember között. Amikor két ember beszélget, különböző énállapotok vannak jelen, ahol nyíltan és rejtetten üzeneteket közölnek egymással.

Az egyes énállapotok egymáshoz kapcsolódó viselkedésmódokat, érzéseket és gondolatokat írnak le, ahogyan a személyiség egy része egy adott időpontban manifesztálódik. Ezek alapján megállapít szülői, felnőtt és gyermeki énállapotokat, amelyeken belül további énállapotok azonosíthatók. Minden énállapotrésznek van pozitív és negatív vetülete. Az énállapotok olyan működésmódok, melyek közt pillanatról pillanatra válthat egy adott személy.

Felnőtt énállapotról beszélünk, ha az itt és mostban történetekre objektíven és tárgyilagosan reagálunk. A felnőtt funkcionális modellt nem osztjuk több részre.

Szülői énállapotról akkor van szó, ha egy adott szituációban úgy viselkedünk, ahogy valamely szülőfiguránkól tanultuk gyerekkorunkban. A szülői énállapotot két részre bonthatjuk.

- **Szabályozó szülő:** meghatározza, mi helyes és helytelen, mit lehet tenni, mit nem. A pozitív magatartások ebben az énállapotban a másik ember megóvását célozzák (pl.: „Menj el orvoshoz!”), a negatívak viszont a másik ember figyelembevétele nélküli viselkedést forszírozzák (pl.: „Magával képtelenség együtt dolgozni!”)

⁴ Eric Berne: Emberi játszmák, Gondolat kiadó, Bp. 1984.

- **Gondoskodó szülő:** Óvó, féltő, segítséget nyújtó viselkedések, érzések halmaza, de gondoskodása mellett hagyja, hogy a másik ember bejárja a saját tapasztalásának útját. Pozitív magatartás ebben az énállapotban, amikor a segítség középpontjában a másik ember őszinte támogatása áll (pl.: „Látom fáradt vagy, szívesen hozok egy kávé, ha szeretnéd!”), negatív pedig amikor a viselkedés középpontjában a segítő áll (pl.: „Nem bírom már nézni, mennyire fáradt vagy!”).

Gyermei én-állapotról akkor beszélhetünk, ha a személy visszatér olyan magatartási és gondolkodási formákhoz, amelyek a gyermeki énjét jellemezték. A gyermeki állapotot is szétbonthatjuk három részre: alkalmazkodó, lázadó, vagy szabad.

Az én-állapot modellt arra használjuk, hogy a személyiség különböző állapotait megértsük. Ha elemezzük a különböző szituációkban nyilvánított viselkedést, érzelmeket, akkor strukturális analízist hajtunk végre, melynek eredményeként betekintést nyerhetünk abba, hogy a személyiség hogyan funkcionál.

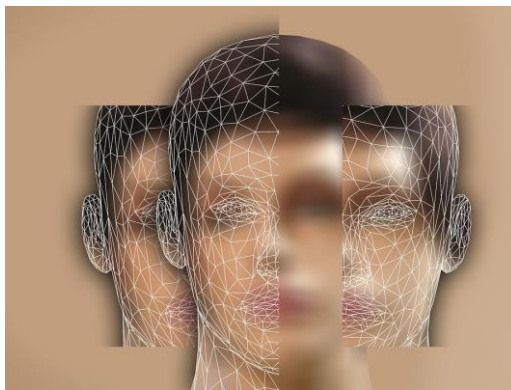
Egy hétköznapi példa segítségével elemezzük a tranzakcióban rejlő szerepeket!

Kereskedő: „Ez itt jobb, de maga ezt aligha engedheti meg magának!

(felnőtt énállapot- két objektív tényről közöl: ez jobb, de túl drága)

Háziasszony: „Márpedig azt fogom megvenni!

(gyermeki énállapot- a lázadó gyermek fütyül a következményekre, csak azért is meg akarja mutatni)

9. GYAKORLAT

Pedagógusként számtalan lehetőségünk adódik arra, hogy a szándékainknak megfelelő szerepből kommunikáljunk egy adott szituációban (tranzakcióban). Az alábbi tanulói mondatokat hangzanak el az iskolában. Fogalmazzon meg válaszokat mindhárom énállapotból, majd elemezze a három válasz lehetséges hatásait!

Tanulói mondatok	Tanári reakciók/énállapotok
Jó azoknak, akik mindig megkapják, amit akarnak!	Felnőtt
	Szülő
	Gyermek
Nézze tanárnő, sikerült megoldanom a feladatot!	Felnőtt
	Szülő
	Gyermek
Miért kell a folyosó sorba állni, mikor az osztályban is lehetnénk?	Felnőtt
	Szülő
	Gyermek

3. TEMATIKUS EGYSÉG

MÓDSZERTANI SEGÉDLET

1. Fogalomtár

- **projektpedagógia**
- **tevékenység központú pedagógiák**
- **differentiálás**
- **kooperatív technikák**

Kooperatív tanulásról akkor beszélhetünk, ha a csoportmunka során négy alapelv érvényesül: az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel és a párhuzamos interakciók elve.

- Építő egymásrautaltságról akkor beszélünk, ha az egyének vagy az egyes csoportok fejlődése pozitívan összefügg egymással; ha az egyik diák fejlődéséhez szükséges a másik diák fejlődése, ha az egyik csoport sikere egy másik csoport sikerétől függ.
- Az egyéni felelősségtudat nagyban hozzájárul a kooperatív tanulási módszerek sikeréhez. Az erős egymásrautaltságot létrehozó feladathelyzetekben mindenki felelős a saját munkájáért és egyben az egész csoport teljesítményéért. A csoportcélt csak az egyéni teljesítmények optimális elvégzése hozhatja létre.
- A részvétel a tanulási siker egyik fontos feltétele. Magától nem jön létre az egyenlő részvétel, amint azt hagyományos frontális vagy önkéntességen alapuló csoportmunkánál feltételezni szokták.
- A kooperatív tanulás során a diákok között egyidejűleg zajlanak interakciók. Az ún. „egy szálon futó, hagyományos módszereket” alkalmazó tanórán legtöbbször egyszerre csak egy ember beszél. A kooperatív tanulási technikák biztosítják, hogy a pár vagy a csoport tagjainak szükség esetén azonos lehetőségük legyen a kommunikációra

A kooperatív oktatási módszer a tanulók (4-6 fős) kis csoportokban végzett tevékenységén alapul. A csoport tagjai felosztják egymás között a feladatokat; mindenki felelős a saját munkájáért, együtt dolgoznak, ha szükséges, segítik egymást. A csoportmunkával kapcsolatban kezdettől azt a normát állítjuk fel, hogy a csoport minden tagjának feladata és felelőssége, hogy mindenki elkészüljön a feladattal, megtanulja az aktuális ismeretet. Vagyis a csoport teljesítménye valamennyi diák munkájától függ, ezért a csoporttagoknak az is feladatuk, hogy ellenőrizzék, a csoport minden tagjának sikerült-e megbirkózni a feladattal. Ez egyes gyerekek számára rögtön természetes lesz, másoknak hosszabb időre van szükségük ahhoz, hogy ezt a felelősséget elfogadják és gyakorolják.

A 2-4-6 fős csoportok a diákok képességei tekintetében vegyes (heterogén) csoportok. Ez esélyt ad a gyengébb képességűeknek arra, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűeknek pedig – akik „tanítva” is tanulnak – arra, hogy az adott tárgykörben tudásuk mélyebbé és tartósabbá váljon. Az egymástól szerzett és egymásnak átadott tudás ugyanis mélyebben és tartósabban marad meg az emlékezetben, mintha frontális szervezeti keretek között jött volna létre.

Ez a tanulási mód jobban fejleszti a problémamegfogalmazás, a problémamegoldás, az elemzés, a kutatás képességeit. Ezek a képességek alkotó folyamatokat indítanak el és fejlesztenek, szemben a memorizálás és visszamondás reprodukáló jellegével. Mivel a kooperatív munka során a diákoknak az anyagot újra fel kell építeniük, nézeteiket össze kell hasonlítaniuk, sokkal mélyebben megértik a tanultakat.

Az ismeretek és az intellektuális készségek fejlesztésén túl kiemelt jelentősége van a szociális készségek, együttműködési képességek kialakításában.

2. Ajánlások a nemzetközi szakirodalomból

- projektpedagógia
- tevékenység központú pedagógiák
- differenciálás
- kooperatív technikák
- kollaboratív tanulás
- játékosítás
- drámapedagógia
- virtuális osztályterem
- mobileszközök alkalmazása a tanulásban
- pedagógus szerepek a tanulási folyamatban
- reflektivitás a pedagógiában
- professzionális tanári kommunikáció
- tranzakció analízis
- csoportdinamika

Megoldás 6 gyakorlat:

tanár: ismereteket közöl, számonkér, rendet tart, munkát irányít, teljesítményt minősít, célokat tűz ki, elvárásokat fogalmaz meg

moderátor: egyéni tudást felszínre hoz, releváns kérdéseket tesz fel, adott témára koncentrálni, ellenállást kezel, véleményeknek teret ad, teret, befolyásával kontrollálja a helyzetet, érti és érzi a kommunikációs csatornákat

facilitátor: energiaszintet tesz hatékonyra, interakciókat/együttműködést generál, nézőpontokat ütköztet, ösztönzi az egymástól tanulást, önbizalmat ad, hozzásegít a motiváló együttműködés élményéhez, akaratát a csoport szolgálatába állítja, tartja a fókuszot, kimotozítja a megrekedt helyzeteket, kezeli a konfliktusokat, pártatlan marad

Linkgyűjtemény és nemzetközi szakirodalom

• projektpedagógia

- <https://www.pblworks.org/what-is-pbl>
- <https://www.edutopia.org/blog/what-heck-project-based-learning-heather-wolpert-gawron>
- <https://blog.definedlearning.com/blog/what-is-project-based-learning>
- <https://courses.lumenlearning.com/educationx92x1/chapter/project-based-learning/>
- <https://blog.definedlearning.com/blog/getting-started-project-based-learning>
- <https://blog.definedlearning.com/blog/prepare-educators-to-teach-pbl>
- <https://www.edutopia.org/project-based-learning-guide-implementation>
- <https://www.teachthought.com/project-based-learning/4-things-project-based-learning-teachers/>
- <https://kappanonline.org/preparing-teachers-project-based-teaching-grossman-pupik-dean-kavanagh-herrmann/>
- <https://www.trueeducationpartnerships.com/schools/a-guide-to-using-project-based-learning-in-the-classroom/>
- <https://www.schoology.com/blog/project-based-learning-pbl-benefits-examples-and-resources>
- <https://www.magnifylearningin.org/what-is-project-based-learning>

• Jó gyakorlatok:

- <https://craftedcurriculum.com/20-of-the-best-project-based-learning-ideas-for-2020/>
- <https://www.penpalschools.com/blog/10-project-based-learning-ideas-from-around-the-world-in-2018>
- <https://www.bookwidgets.com/blog/2017/06/what-is-project-based-learning-15-pbl-ideas-fit-for-your-classroom>
- <https://hundred.org/en/articles/kids-can-innovation-camp-hundred-sustainability-spotlight#75812cb2>
- <https://www.teachthought.com/category/project-based-learning>

• tevékenység-orientált pedagógiák

- **Probléma alapú oktatás:**
- [https://citl.illinois.edu/citl-101/teaching-learning/resources/teaching-strategies/problem-based-learning-\(pbl\)](https://citl.illinois.edu/citl-101/teaching-learning/resources/teaching-strategies/problem-based-learning-(pbl))
- <https://www.youtube.com/watch?v=XbH7-Qa9xaU>
- <https://educationaltechnology.net/problem-based-learning-pbl/>
- <https://www.maastrichtuniversity.nl/education/why-um/problem-based-learning>
- <https://www.facultyfocus.com/articles/course-design-ideas/problem-based-learning-six-steps-to-design-implement-and-assess/>
- <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10508406.1998.9672056?journalCode=hlns20>
- <https://hundred.org/en/articles/teacher-testimonials-creating-a-student-centred-passion-filled-classroom#75812cb2>
- <https://hundred.org/en/articles/can-you-build-21st-century-skills-in-students-through-public-problem-solving-yes#75812cb2>

- **Kiváncsiság orientált oktatás**
- <https://www.prodigygame.com/main-en/blog/inquiry-based-learning-definition-benefits-strategies>
- https://primas-project.eu/wp-content/uploads/sites/323/2017/10/PRIMAS_Guide-for-Professional-Development-Providers-IBL_110510.pdf
- **Környezeti nevelés:**
- <https://www.conserve-energy-future.com/environmental-education-and-its-components.php>
- <https://www.plt.org/educator-tips/top-ten-benefits-environmental-education/>
- <https://www.edutopia.org/article/outdoor-and-environmental-education-resources>
- <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2018.00046/full>
- <https://hundred.org/en/articles/environmental-education-for-earth-day-and-beyond#75812cb2>
- <https://hundred.org/en/articles/kids-can-innovation-camp-hundred-sustainability-spotlight#75812cb2>

• differenciálás

- <https://www.youtube.com/watch?v=8BVvImZcnkw>
- <https://www.youtube.com/watch?v=h7-D3gi2IL8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=rUmHfC1XQtc>
- <https://www.prodigygame.com/main-en/blog/differentiated-instruction-strategies-examples-download>
- <https://www.teachthought.com/pedagogy/50-strategies-for-differentiated-instruction/>
- <https://www.schoology.com/blog/differentiated-instruction-definition-examples-and-strategies>
- <https://eric.ed.gov/?id=EJ1118715>
- https://knilt.arcc.albany.edu/images/8/85/Di_unit_1a.pdf
- <http://osu-wams-blogs-uploads.s3.amazonaws.com/blogs.dir/241/files/2009/10/Tomlinson-2008.PDF>
- **Fordított osztály:**
- <https://omerad.msu.edu/teaching/teaching-strategies/27-teaching/162-what-why-and-how-to-implement-a-flipped-classroom-model>
- https://www.youtube.com/watch/qdKzSq_t8k8
- https://www.edutopia.org/blog/flipped-classroom-pro-and-con-mary-beth-hertzcontent/uploads/2015/07/the_flipped_classroom_article_2.pdf
- <https://eric.ed.gov/?id=EJ1141886>

• kooperatív technikák

- <https://www.teacheracademy.eu/blog/cooperative-learning-strategies/>
- <https://www.teachervision.com/professional-development/cooperative-learning>
- <https://mycalcas.com/2019/09/7-fresh-meaningful-cooperative-learning-strategies/>
- <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/9780470672532.wbepp066>
- <https://hundred.org/en/articles/hundred-victoria-spotlight-the-learning-cooperative#75812cb2>

• együttműködésen alapuló tanulás

- <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/engaging-students/collaborative-learning>
- <https://www.thirteen.org/edonline/concept2class/coopcollab/index.html>
- <https://www.edutopia.org/blog/deeper-learning-collaboration-key-rebecca-alber>
- <https://www.teachthought.com/pedagogy/20-collaborative-learning-tips-and-strategies/>
- <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042811030205>
- <https://hundred.org/en/articles/penpal-schools-launch-pen-pal-a-palooza-2018#75812cb2>
- <https://hundred.org/en/articles/bringing-learning-back-into-the-hands-of-family-project-defy-s-covid-19-response#75812cb2>

• gemifikáció

- <https://www.gamify.com/what-is-gamification>
- <https://www.trueeducationpartnerships.com/schools/gamification-in-education/>
- <https://www.verywellmind.com/experiential-learning-2795154>
- <https://experientiallearninginstitute.org/resources/what-is-experiential-learning/>
- <https://acerforeducation.acer.com/innovative-technologies/5-reasons-to-introduce-game-based-learning-at-school/>
- <https://brocku.ca/pedagogical-innovation/resources/experiential-education/pedagogy-of-experiential-education/>
- <https://www.waterford.org/education/gamification-in-the-classroom/>
- <https://www.youtube.com/watch/mOssYTimQwM>
- <https://www.edutopia.org/topic/game-based-learning>
- <https://link.springer.com/article/10.1007/s11042-013-1612-8>
- <https://www.jstor.org/stable/pdf/jeductechsoci.18.3.75.pdf>
- <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1071581920300987>

• dráma- pedagógia

- <https://www.creative drama.com/2019/12/11/drama-based-pedagogy-activating-learning-across-the-curriculum-by-kathryn-dawson-and-bridget-kiger-lee-book-review/>
- <https://dbp.theatredance.utexas.edu/about>
- <https://www.creative drama.com/2019/12/11/drama-based-pedagogy-activating-learning-across-the-curriculum-by-kathryn-dawson-and-bridget-kiger-lee-book-review/>
- <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187704281403523X>

• virtuális osztály

- <https://elearningindustry.com/virtual-classroom-why-future-online-learning>
- <https://www.vedamo.com/knowledge/what-is-virtual-classroom/>
- <https://games4esl.com/virtual-classroom-games-and-activities/>
- <http://www.realcoolenglish.com/5-fun-games-that-will-spice-up-your-virtual-lessons/>

- <https://www.edutopia.org/article/8-strategies-improve-participation-your-virtual-classroom>
- <https://www.signupgenius.com/school/virtual-classroom-games-activities.cfm>
- <https://www.waldenu.edu/programs/resource/seven-benefits-of-a-virtual-classroom>

• mobil eszközök használata a tanulás során

- https://en.wikibooks.org/wiki/ICT_in_Education/Definition_of_Terms
- <https://pedagoo.com/uses-of-ict-in-education/?lang=en>
- <https://pedagoo.com/10-ict-tools-for-teachers-you-cant-miss/?lang=en>
- <https://learningportal.iiep.unesco.org/en/issue-briefs/improve-learning/curriculum-and-materials/information-and-communication-technology-ict>
- <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1096028.pdf>
- **Digitális sztorizás:**
- <https://www.youtube.com/watch?v=JIix-yVzheM>
- <https://digitalstorytelling.coe.uh.edu/page.cfm?id=27&cid=27>
- <https://www.youtube.com/watch?v=e5usc00wa40>
- https://digitalstorytelling.coe.uh.edu/example_stories.cfm?id=21&cid=21
- <https://www.techlearning.com/tl-advisor-blog/30-sites-and-apps-for-digital-storytelling>
- <https://elearningindustry.com/18-free-digital-storytelling-tools-for-teachers-and-students>
- <https://www.tech4learning.com/digital-storytelling>

• pedagógiai szerepek a tanítás folyamatában

- <https://www.edutopia.org/redefining-role-teacher>
- <https://teachermatters.com/roles-of-the-teacher/>
- <https://etoninstitute.com/blog/the-7-roles-of-a-teacher-in-the-21st-century>
- **tanári hatékonyság:**
- https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/6681_taggart_ch_1.pdf
- <https://www.education.gov.gy/web/index.php/teachers/tips-for-teaching/item/1603-roles-of-a-teacher-in-the-classroom>
- <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/sept07/vol65/num01/Ten-Roles-for-Teacher-Leaders.aspx>
- <https://exeedcollege.com/blog/the-role-of-teachers-in-education/>
- <https://stemeducationjournal.springeropen.com/articles/10.1186/s40594-018-0131-6>
- <https://www.teflcourse.net/blog/10-important-roles-of-a-good-teacher-ittt-tefl-blog/>

• reflektivitás a pedagógiában

- <https://computethought.blog/2018/10/20/reflective-thinking-pyramid/>
- https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/6681_taggart_ch_1.pdf
- <https://www.educationcorner.com/helping-students-self-assessment.html>
- <https://newprairiepress.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1391&context=edconsiderations>
- https://www.open.edu/openlearncreate/pluginfile.php/159700/mod_resource/content/2/TEGN_Reflection.pdf

- <https://hundred.org/en/articles/reflect-2-pivot-turning-covid-reflections-into-action#75812cb2>

• professzionális tanári kommunikáció

- **Communication and effective teaching**
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1705977/>
- <https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/communication-skills-for-teachers/>
- <https://www.edutopia.org/article/teaching-communication-skills>
- <https://study.com/academy/course/workplace-communication-for-teachers-professional-development.html>
- <https://link.springer.com/article/10.1007/s11251-014-9341-6>

• tranzakció analízis

- <https://www.matrrix.in/blogs/what-is-transactional-analysis>
- <http://www.ericberne.com/transactional-analysis/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=CSFPI5I6ze8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=NfIuXG8AN9Y>
- <https://medium.com/@NataliMorad/how-to-communicate-better-with-transactional-analysis-d0d32f9d50da>
- <https://www.youtube.com/watch/iktIhLSx-rA>
- <https://conference.pixel-online.net/FOE/ICT4LL/files/foe/ed0008/FP/0283-SET3281-FP-FOE8.pdf>
- <https://hundred.org/en/articles/how-can-transactional-analysis-increase-educator-engagement-urmi-chakravorty-hundred-webday#75812cb2>

• csoport dinamika

- <https://www.facultyfocus.com/articles/teaching-and-learning/what-group-dynamics-can-teach-us-about-classroom-learning/>
- https://www.educationworld.com/a_lesson/group-dynamics-lesson.shtml
- <https://www.psia-e.org/yourturn/group-dynamics-strategies-to-maximize-group-learning-and-developement/>
- <https://ler.letras.up.pt/uploads/ficheiros/10951.pdf>
- <https://eric.ed.gov/?id=ED413126>

SUPREM – SUCCESSFUL PREPARATION MODEL FOR SCHOOLS

2. SZELLEMI TERMÉK

A 2019-1-HU01-KA201-061091
PROJEKT KERETÉBEN KÉSZÜLT

A 2. modul szerzője
(SUPREM diákoknak kifejlesztett tanfolyam
módszertana):

Qualitas T & G Tanácsadó és Szolgáltató
Kft.

2021.

Az Európai Bizottság támogatása ezen kiadvány elkészítéséhez
nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők
álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé
ezen információk bármilyen felhasználásáért.
Projektazonosító: 2019-1-HU01-KA201-061091

